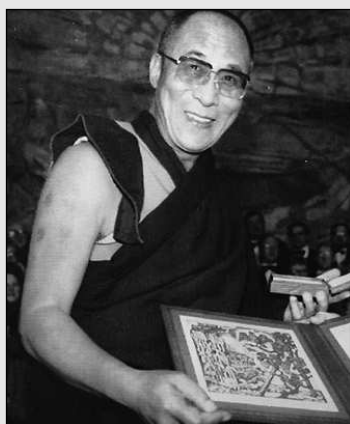

VŠE JE PROPOJENO

Z DALAJLAMOVA PROJEVU PŘI PŘEBÍRÁNÍ NOBELOVY CENY MÍRU

Dnes tvoříme opravdu jednu globální rodinu. To, co se děje v jedné části světa, může zasáhnout nás všechny. To samozřejmě neplatí pouze o negativních věcech, ke kterým dochází, nýbrž stejnou měrou i o pozitivních událostech. Díky mimořádné spojovací technice se nejen dovídáme o tom, co se děje jinde, ale jsme událostmi, ke kterým dochází kdesi daleko, také přímo dotčeni. Zmocňuje se nás pocit smutku, když děti ve východní Africe hladovějí. A obdobně máme zase radost, že došlo ke spojení rodiny, kterou po desetiletí oddělovala berlínská zeď. Naše úroda a náš dobytek jsou zamořeny a naše zdraví a živobytí ohroženo, dojde-li k nukleární katastrofě daleko od nás v jiné zemi. A zase naše vlastní bezpečnost je posílena, když mezi válčícími stranami na jiných kontinentech „vypukne“ mír.

XIV. dalajlama při přebírání Nobelovy ceny míru roku 1989.

Avšak válka nebo mír, ničení nebo ochrana přírody, porušování nebo podpora lidských práv a demokratických svobod, chudoba nebo materiální hojnost, nedostatek morálních a duchovních hodnot nebo jejich existence a rozvoj, narušení nebo rozvoj lidského porozumění – to nejsou izolované jevy, které je možné analyzovat a zkoumat nezávisle jeden na druhém. Ve skutečnosti jsou to věci navzájem velice propojené na všech úrovních a je třeba k nim přistupovat s oním porozuměním. ...

Materiální zabezpečení je samozřejmě pro lidský pokrok důležité. V Tibetu jsme věnovali příliš málo pozornosti technickému a ekonomickému rozvoji a dnes si uvědomujeme, že to byla chyba. Zároveň však materiální rozvoj bez rozvoje duchovního může také způsobit vážné problémy. V některých zemích je příliš mnoho pozornosti věnováno věcem vnějším a příliš málo vnitřnímu rozvoji člověka. Jsem přesvědčen o tom, že oba tyto aspekty jsou důležité a je třeba rozvíjet je souběžně tak, aby se dosáhlo jejich správné rovnováhy. Cizí návštěvníci vždy popisují Tibetány jako šťastné, veselé lidi. To je součástí naší národní povahy, vytvořené kulturními a náboženskými hodnotami, které kladou důraz na potřebu duševního míru, dosahovaného vytvářením lásky a vlídnosti ke všem ostatním živým cítícím bytostem, ať lidem nebo živočichům. Klíčem je vnitřní mír: máte-li vnitřní mír, vnější problémy se nedotýkají vašeho hlubokého pocitu míru a klidu. ... Jakkoli komfortně si můžete žít v ohledu materiálním, bez tohoto vnitřního míru se budete dále trápit, budete neklidní a nešťastní z věcí okolo vás.

Je tedy zřejmě velmi důležité, abychom porozuměli vzájemné propojenosti těchto a ostatních jevů a abychom k problémům přistupovali a pokoušeli se je řešit s vyrovnaností, jež bere v úvahu tyto různé aspekty. Samozřejmě že to není snadné. Ale málo prospívá, snažíme-li se řešit jeden problém tak, že tím zároveň vytváříme problém nový, stejně závažný. A tak opravdu nemáme východiska: musíme v sobě vypěstovat pocit univerzální odpovědnosti, a to nejen ve smyslu geografickém, nýbrž také s ohledem na nejrůznější problémy, které stojí před naší planetou. ...

Oslo, 11. prosince 1989.

Z oficiálních stránek Nobelovy ceny (www.nobelprize.org), překlad: www.tibinfo.cz.